

MISSION ZERO 2.0 uitvoeringsplan

Uitvoeringsplan DIF voor een circulaire bedrijfsvoering
Versie december 2020

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Deelplannen	4
2.1	Vooraf	4
2.2	Deelplan 1: Vervoer	4
2.3	Deelplan 2: Huisvesting	9
2.4	Deelplan 3: Hardware en apparatuur	14
2.5	Deelplan 4: Kantoorinrichting	16
2.6	Deelplan 5: Energie	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.7	Deelplan 6: Catering	26
2.8	Deelplan 7: Kantoorartikelen, printen en grafische dienstverlening	29
2.9	Deelplan 8: Afval	31
2.10	Deelplan 9: Duurzaam inkopen	34

Managementsamenvatting

Omdat DIF een belangrijke stakeholder is in bijna alle facilitaire en ICT-processen en er veel kennis en ervaring aanwezig is met betrekking tot de uitvoering daarvan, is DIF een belangrijke speler in het realiseren van de doelstelling circulair.

In de Mission Zero wordt de rol bij verduurzaming van de bedrijfsvoering zoals DIF die voor zich ziet uitgewerkt aan de hand van het 'golden circle' model:

- Waarom is een circulaire bedrijfsvoering voor Avans belangrijk;
- Wat betekent een circulaire bedrijfsvoering voor Avans;
- Hoe kan DIF die helpen realiseren.

In de ambitie 2025 dienen de Sustainable Development Goals (SDG's) als handelingsperspectief. DIF is in staat om vanuit de facilitaire- en ICT-bedrijfsvoering de vertaalslag te maken van beleid en uitvoering.

DIF is in staat om beleid en maatregelen van Avans te vertalen in doelen en middelen. Daarbij is doelmatigheid en doeltreffendheid van belang. Om daarop te sturen hanteert DIF de volgende mitigatieladder: Het Vermijden, verminderen en herstellen van de impact en het compenseren. Ook heeft Avans het voor ogen dat iets toevoegen aan de circulaire kringloop door o.a. recyclen.

Vanuit de Mission Zero wordt er gewerkt vanuit acht deelgebieden waarin DIF een sturende dan wel adviserende rol heeft. Het zijn de volgende deelgebieden:

- Vervoer: Duurzaam vervoer vraagt om maatregelen gericht op bevorderen van het gebruik van OV en fiets en andere duurzame vervoermiddelen.
- Gebouwen en terreinen: Hier vormt het gebruik van grond- en hulpstoffen een belangrijke factor van de impact van Avans op het milieu en de omgeving
- Hardware en apparatuur: Impact in de keten qua productie en aanschaf en elektriciteitsverbruik.
- Kantoorinrichting: onder andere door preventief en correctief onderhoud en aanpassing voor hergebruik kan huidige meubilair langer in gebruik blijven.
- Energieverbruik: DIF beschouwt het sturen op efficiënt gebruik en het verduurzamen van gebouwgebonden en gebruiksgebonden energiegebruik als haar opgave.
- Catering (inclusief koffie): Vermindering van vlees en vis. Het terugdringen van verspilling en reduceren, recyclen en verduurzamen van verpakkingen zijn hier de aandachtspunten.
- Kantoorartikelen, printen en grafische dienstverlening: Het verminder van gebruik en verder verduurzamen vormen hier de ijkpunten.
- Afval: Aandacht voor dit deelgebied is een manier om circulaire bedrijfsvoering voor medewerkers en studenten zichtbaar te maken en DIF ziet verbeterpotentie voor verwerking en hergebruik van de resterende afvalstoffen.

Het is belangrijk om de voortgang op weg naar een circulaire bedrijfsvoering inzichtelijk te maken. In 2020 ontwikkelen studenten via het expertisecentrum Sustainable Business in het kader van een afstudeeronderzoek een methodologie voor het bepalen van een CO2-footprint en doen aanbevelingen voor een CO2-boekhouding. Dit zal voor DIF de basis vormen om de registraties en administratie aan te passen om de impact van de bedrijfsvoering te volgen en voortgang in de plannen te toetsen. Verder willen we het AMIGO-dashboard benutten om (management) informatie inzichtelijk te maken in dit kader, denk daarbij onder andere aan onderdelen als energieverbruik en vervoer.

1 Inleiding

Dit document geeft de visie van DIF weer op circulariteit uitgewerkt in concrete deelplannen en met een brede blik op de mogelijkheden voor Avans. Naast dit document is er een roadmap die als onderlegger van het Businessplan van DIF laat zien hoe de weg naar circulair volgens DIF zou kunnen worden ingericht.

2 Deelplannen

2.1 Vooraf

Met de uitwerking van de roadmap in de deelplannen zijn we niet compleet. Om tot een circulaire bedrijfsvoering te komen zullen ook thema's die niet opgenomen zijn in de deelplannen verder uitgewerkt moeten worden. Dit betekent dat er nog veel meer terreinen zijn, binnen en buiten DIF, waar circulaire bedrijfsvoering vorm en inhoud moet krijgen. DIF adviseert om elke diensteenheid en academie naar de eigen bedrijfsvoering te laten kijken en bepalen hoe deze circulair kan worden. DIF wil daar graag bij ondersteunen.

Het uitgangspunt van alle deelplannen is een nulmeting die in 2015 is uitgevoerd. Deze biedt voldoende aanknopingspunten om elk deelplan verder uit te werken. De acties/maatregelen uit de deelplannen hebben soms weinig of geen impact op de bedrijfsvoering en kunnen direct worden doorgevoerd. Andere maatregelen vragen interne afstemming voordat ze kunnen worden geïmplementeerd. Sommige maatregelen vereisen uitgebreide consultaties en beleidsmatige voorbereiding voordat besluitvorming kan plaatsvinden. Dit laatste geldt bijvoorbeeld voor een aantal maatregelen op het gebied van vervoer en huisvesting.

2.2 Deelplan 1: Vervoer

Waarom

Uit nulmeting 2015 blijkt dat van alle duurzaamheidsthema's het vervoer door studenten en medewerkers de grootste bijdrage levert aan de CO₂-impact van Avans.

Afbakening

Onder het thema vervoer wordt meegenomen het woon-werkverkeer van medewerkers en studenten en de dienstreizen van medewerkers (incl. vliegreizen, groepsvervoer en reizen met het OV naar het buitenland). Het verduurzamen van het transport van grond- en hulpstoffen is onderdeel van het contractmanagement en wordt niet meegenomen in dit deelplan. In deelplan 9, duurzaam inkopen, is dit onderdeel opgenomen als aandachtspunt en vormt het onderdeel van het verduurzamen van onze inkopen.

Wat

2015	Dienstreizen medewerkers: 800 ton CO ₂ Woon-werk medewerkers: 2.800 ton CO ₂ Woon-werk studenten: 14.000 ton CO ₂
------	--

2020	Dienstreizen medewerkers: 500 ton CO ₂ Woon-werk medewerkers: 2.100 ton CO ₂ Woon-werk studenten: 11.000 ton CO ₂
2030	Dienstreizen medewerkers: 300 ton CO ₂ Woon-werk medewerkers: 1.400 ton CO ₂ Woon-werk studenten: 7.000 ton CO ₂

Hoe

Mobiliteit, dat doen we allemaal samen: mét en vóór elkaar. Onze ambitie is om onze mobiliteit duurzamer en meer vitaal vorm te geven. Op die manier leveren we niet alleen een bijdrage aan het algehele welzijn van onze medewerkers en studenten, maar ook aan de wereld om ons heen.

Met deze visie geven we woorden aan onze verdere aanpak. De uitleg van deze visie is: "Om mobiliteit duurzamer en vitaler te maken, worden mobiliteitsprojecten opgestart en geïmplementeerd. Binnen deze projecten gaan duurzaamheid, bereikbaarheid en vitaliteit hand in hand. Hierbij geven wij duurzame vervoersmiddelen voorrang op niet duurzame en stimuleren wij duurzaam reisgedrag. Zo geven wij vorm aan een mobiliteitsketen waarin wij zowel als medewerkers en studenten gezamenlijk, alsook individueel de verantwoording nemen om onze CO₂-emissie terug te dringen en ons steentje bij te dragen aan een circulaire bedrijfsvoering"

Duurzaam vervoer en ontwikkelingsdoelen Verenigde Naties

Vanuit de visie rondom vervoer en het programma wat wordt uitgerold raken we diverse Sustainable Development Goals. De SDG's zijn geen doel op zich, maar elementen welke zijn verweven in concrete doelen/projecten. Vanuit de doelen/projecten zijn de volgende SDG's in ieder geval van toepassing:

SDG 3: Vitaliteit en gezondheid

Vitaliteit en gezondheid is een belangrijke pijler binnen Avans. Door het stimuleren van fietsen/wandelen, het optimaliseren van voorzieningen, het gebruik maken van schone technologieën in het wagenpark en daarnaast thuiswerken wordt bijgedragen aan het verbeteren van de luchtkwaliteit en dus een goede gezondheid en vitaliteit;

SDG 4: Inclusief, gelijkwaardig en kwalitatief onderwijs voor iedereen.

Inclusiviteit is een belangrijke waarde voor Avans. De maatregelen rondom vervoer rollen we voor iedereen uit;

SDG 7: Toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen.

Dit goal zorgt voor toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame energie voor iedereen. Onze huidige afhankelijkheid van fossiele brandstoffen is onhoudbaar en schadelijk voor de planeet, en daarom moeten we de manier veranderen waarop we energie produceren en consumeren. Door middel van het beleid rondom duurzaam vervoer reduceren we de emissie van CO₂ en verstevigen we het gebruik duurzame energie. We breiden onze faciliteiten rondom het opwekken van duurzame energie uit en passen deze toe in het vervoer;

SDG 8: Inclusieve, economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen;

SDG 9: Infrastructuur voor duurzame industrialisatie;

SDG 11: Maak steden veilig, veerkrachtig en duurzaam. Steden, waarin Avans gevestigd is, hebben een enorme impact op het milieu en klimaatverandering. 3% van het aardoppervlak

zijn steden, maar ze zijn verantwoordelijk voor 60 tot 80% van het energieverbruik. Door middel van ons beleid stimuleren wij het gebruik van openbaar vervoer, deelvervoer of duurzame infrastructuur. Wij zijn in staat door middel van CO2 metingen om te toetsen of ons beleid succesvol is;

SDG13: Klimaatactie

We hebben een visie vastgesteld en we voeren beleid in onze organisatie op het gebied van duurzaam vervoer. Door middel van maatregelen leveren we een actieve bijdrage aan het verduurzamen. Door middel van het meten van onze CO2 footprint toetsen we of ons beleid succesvol is.

De uitgangspunten

Om duurzaam vervoer goed vorm te geven gaan we uit van een aantal spelregels:

- Duurzaam gaat vóór niet-duurzaam: Duurzaam reisgedrag willen wij stimuleren. Daar waar mogelijk belonen we duurzaam reisgedrag;
- We verlenen voorrang aan duurzaam reisgedrag boven niet-duurzaam reisgedrag. Fietsen, lopen en OV gaan vóór de auto;
- Mobiliteit voor iedereen en mobiliteit doen we samen. Delen en nieuwe mobiliteitsconcepten gaan we op een inclusieve basis toepassen waarbij nut en noodzaak voorop staan. Dienstreizen maken we duurzaam en alleen wanneer het nodig is. De meest duurzame dienstreis is een reis die niet is gemaakt. Daarom reizen we alleen als het noodzakelijk is. Elektrische voertuigen en de trein krijgen de voorkeur boven verplaatsingen per vliegtuig en ander niet duurzame modaliteiten;
- We stimuleren duurzaam gedrag. Wij willen elkaar stimuleren om duurzaam reisgedrag te vertonen en ontmoedigen niet-duurzame verplaatsingen;
- We hanteren een data gedreven aanpak. Wij gebruiken data om onze mobiliteit te evalueren en te verduurzamen. Deze data passen we toe in onze rapportages;
- We co-creëren en participeren. Daar waar mogelijk gaan wij met actoren in onze omgeving samenwerken en actief participeren in initiatieven op het vlak van mobiliteit.

Programmatistische aanpak

Om de organisatorische strategie en visie te realiseren en te borgen zal er in 2022 een programma mobiliteit worden opgestart met de volgende doelstellingen:

- Terugdringen van de CO2-emissie;
- Duurzamer en gezond reisgedrag stimuleren;
- Een lagere parkeerdruk door medewerkers;
- Mobiliteit toegankelijk voor iedereen;
- Minder overlast voor de omliggende wijken en de regio;
- Een uitstekende uitstraling vanuit mobiliteit richting de doelgroepen;
- Een digitale en doorlopende verslaglegging van de resultaten en KPI's;
- Een integrale aanpak op het vlak van duurzaamheid en Mobility as a Service (MaaS).

Concrete projecten anno 2022

Vanuit een programmatistische aanpak zal vanuit dit deelplan gewerkt worden aan het realiseren van een aantal concrete projecten. Deze concrete projecten zullen bijdragen aan het realiseren van onze doelen. De projecten die hier benoemd zijn zullen in de periode 2022-2023 worden uitgerold.

De volgende concrete projecten zijn hierbij te benoemen:

- Project nulmeting

In kaart brengen waar we nu staan qua mobiliteitsgedrag om later gedurende de uitvoering van de Roadmap te kunnen evalueren welke resultaten zijn behaald.

- Mobiliteitskaart

Er komt een nieuwe pas waarmee we belanghebbenden toegang geven tot onze mobiliteitsdiensten.

- Fietsstimulering

Het project fietsstimulering gaat onze doelgroepen aansporen tot het gebruiken van de fiets voor woon/werk en woon-studie verplaatsingen bóven het gebruik van de auto of het OV. Hierbij worden in de loop van het jaar diverse interventies opgestart. Deze interventies gaan uit van de principes werven, deelnemen, stimuleren en bestendigen.

- Project 'slim parkeren'

Dit project transformeert de parkeerterreinen van Avans en voorziet ze van intelligente parkeerapparatuur. De parkeerterreinen worden voorzien van een slim mobiliteit softwareplatform en gastvrije authenticatiemiddelen zoals bijvoorbeeld kentekencamera's. Het project resulteert in een omgeving waarmee duurzamere vormen van transport kunnen worden gestimuleerd en het gebruik van de parkeervoorziening beter wordt geregistreerd. Het systeem biedt de mogelijkheid voor een meer flexibele inzet van de parkeervoorziening waarmee de efficiency wordt verhoogd.

- Avans One omgeving

Avans One is een Service Oriented Architecture (SOA) platform waarin informatie en diensten aangeboden kunnen worden richting de Avans Community vanuit onderliggende systemen en aanbieders. Hierdoor is er één omgeving voor medewerkers en studenten en hoeven er niet vele verschillende apps gebruikt te worden. Het ontsluiten van mobiliteitsdiensten en informatie hieromtrent dient bij voorkeur op deze wijze aangeboden te worden.

- AVG & privacy

Hoe meer we innovatief en digitaal samenwerken, hoe belangrijker het is om na te blijven denken over het borgen van de privacy. Binnen Avans hechten we zeer grote waarde aan de privacy van onze doelgroepen binnen de hele mobiliteitsketen. In de keuze van het mobiliteitsaanbod en goed te toetsen of dit aan de standaarden voldoet. Hierbij is 'Privacy by design' binnen onze mobiliteitsdiensten onontbeerlijk.

- Data & dashboard

Data en mobiliteit gaan hand in hand binnen de data gedreven aanpak en reporting omgeving binnen Avans. Informatie welke ingezet kan worden voor enerzijds onze doelgroepen en het informeren van hen en anderzijds voor het aansturen en bijsturen van de mobiliteitsomgeving. Het opstellen van KPI's en gestandaardiseerde rapportages is hierbij van groot belang. Door het integreren van deze gestandaardiseerde werkwijze binnen het programma mobiliteit zorgen we ervoor dat er uitstekende dashboards gemaakt kunnen worden en dat informatie op een uniforme wijze gerapporteerd kan worden. Ongeacht type modaliteit, locatie, techniek of doelgroep. In 2022 zal het ontwikkelde CO2 dashboard verder

ontwikkeld worden. Het huidige dashboard geeft al een goede indicatie van de uitstoot binnen mobiliteit.

- Ridesharing

Vanuit het project ridesharing zullen mensen geënthousiasmeerd worden om samen te reizen van en naar het werk. Dit project is stil komen te liggen door Corona. Er wordt onderzocht hoe dit weer kan worden opgestart.

- Aanbesteding elektrische voertuigen

Avans maakt gebruik van deelfoertuigen. Vanuit Avans duurzaam 2030 gaan wij onze dienstreizen verduurzamen. Hiertoe faciliteren wij onder andere elektrische deelfoertuigen. Avans gaan dit opnieuw aanbesteden en verder uitrollen zodat iedereen toegang heeft hiertoe. In 2022 gaan we dit vormgeven.

- Verbeteren voorzieningen

Wij zullen doorlopend onze fysieke infrastructuur blijven updaten en verfraaien en upgraden. De fysieke ruimte is ons uithangbord om onze duurzame mobiliteitsgedachte uit te dragen. Daarnaast is het van groot belang om ook onze duurzame(re) vormen van mobiliteit te faciliteren. Immers, een aantrekkelijk aanbod en ruimte die zich daarvoor leent, zal het gebruik enorm stimuleren.

- Elektrisch laden

Om te kunnen blijven beantwoorden aan de toenemende vraag op het vlak van elektrisch laden, zowel op het vlak van elektrische voertuigen alsook op het vlak van fietsen, scooters en andere modaliteiten, gaan we deze faciliteiten uitbreiden.

- Andere modaliteiten

Alternatieve modaliteiten in de vorm van bijvoorbeeld elektrische scooters en steps zijn voor onze doelgroep studenten belangrijk. Wij zien het gebruik hiervan enorm toenemen, zowel in binnen- als in buitenland. Wij volgen deze op de voet en willen hierin meegaan. Uiteraard hebben wij het aspect (verkeers-)veiligheid hierbij hoog in het vaandel staan.

- Project integrale aanpak en samenwerking Mobility as a Service (MaaS)

Vanuit het programma mobiliteit is er een duidelijke duurzaamheidsambitie. Deze ambitie is programma overstijgend. Binnen het programma mobiliteit wordt deze ambitie gerealiseerd door veelal MaaS gerelateerde projecten inclusief bijbehorende aanpak. Hierin worden gespecialiseerde partners en marktpartijen in betrokken. Daarbij treden overlappingen naar andere lopende programma's binnen Avans, waaronder bijvoorbeeld het programma vitaliteit. Een integrale aanpak op het vlak van deze oplossingen is essentieel.

Monitoring

De nulmeting m.b.t. vervoer is gebaseerd op globale gegevens. Om te komen tot een definitieve doelstelling en een goede bepaling van de gerealiseerde verbeteringen in de toekomst, dienen we een nauwkeurigere meting te realiseren van afgelegde kilometers en de daarvoor gebruikte vervoersmiddelen.

Op basis van beschikbare data uit bijv. reisdeclaraties, woonwerkvergoedingen en managementrapportages van de reisagent en aangevuld met onderzoek wordt er naar gestreefd de CO₂ footprint vervoer beter inzichtelijk te maken voor elk niveau in de organisatie. Idealiter zou van elke medewerker de footprint vervoer bekend moeten zijn.

Wie

Kartrekker: Coördinator duurzaam vervoer (vanuit programma Avans duurzaam)
Uitvoering: werkgroep duurzaam vervoer (DIF, DFS, DPO)
Support: Management en Medezeggenschapsraad (draagvlak), DMCS (marketing en communicatie, Leveranciers).
Kennis: Brabants mobiliteitsnetwerk, Expertisecentra, Marieke Versteijlen (promotie-onderzoek blended learning), ICT, Externe partner/adviseur Kwirkey.

Risicomanagement

+	Er is een werkgroep duurzaam vervoer en er is een visie vastgesteld.	- In de organisatie wordt nog niet altijd prioriteit aan dit onderwerp gegeven.
+	Binnen de huidige kosten voor vervoer kan door ombuigingen ruimte worden gemaakt voor verduurzaming.	- Veel kosten zijn vergoeding en daarmee vaak onderdeel van de secundaire arbeidsvoorwaarden. Voor wijzigingen is meestal instemming nodig van de (A)MR.
+	Uit diverse mobiliteitsonderzoeken blijkt dat medewerkers onder voorwaarden bereid zijn om over te stappen op andere vervoersmiddelen dan de eigen auto.	- Het reisgedrag van studenten is in hoge mate afhankelijk van externe factoren (zoals overheidsbeleid) en daardoor zijn de mogelijkheden om het gedrag te beperkt.
+	Anno 2022 is er een CO2 Dashboard ontwikkeld waarin het onderdeel reizen/vervoer is opgenomen. Dit geeft meer mogelijkheden tot sturen.	- De totale CO2-footprint betreft een grove inschatting er zijn geen exacte gegevens m.b.t. medewerkers en studenten beschikbaar. Er wordt gewerkt aan het verfijnen van deze data.

Het verduurzamen van het vervoer is voor een groot deel afhankelijk van gedragsbeïnvloeding en kan alleen succesvol zijn als het interdisciplinair wordt uitgevoerd. Om goed om te kunnen gaan met deze complexiteit en de bestaande samenwerking tussen DIF, DPO, DFS en DMCS te versterken en te verbreden, wordt gepleit voor een gecoördineerde aanpak. Om de uitrol van het programma te doen slagen is brede participatie noodzakelijk.

Daarnaast is draagvlak bij alle stakeholders een absolute voorwaarde, met name voor maatregelen die bestaande rechten aantasten. De weg van geleidelijkheid, met eigen inbreng van medewerkers, lijkt daarin de beste aanpak.

2.3 Deelplan 2: Huisvesting

Het deelplan m.b.t. huisvesting is onderverdeeld in twee deelplannen. Het eerste plan gaat over ruimtegebruik. De meest duurzaamheidswinst kan behaald worden als we geen nieuwe gebouwen hoeven te bouwen. We kunnen onze impact verminderen als we effectief onze ruimte kunnen gebruiken. Hier gaat deelplan 2a over. Natuurlijk kan een Hogeschool nooit

zonder gebouwen en terreinen. Daarom is in deelplan 2b omschreven hoe we het gebruik van terreinen en gebouwen kunnen verduurzamen.

Deelplan 2a: Ruimtegebruik

Situatie 2020

Om ruimten effectief te gebruiken zijn er twee zaken nodig:

- Een norm, de afspraak over het maximaal toegestane oppervlak (m²). Die is er voor het onderwijs en voor diensten is er de kantorennorm.
- Een methodiek ruimtegebruik (rekenmodel+dashboard) en een meetsysteem (hoe meet je). Dat is er nog niet. Initiatieven daarvoor lopen nog.

Als die er de methodiek is kunnen 'we' (objectief) aantonen hoe en waar de ruimten goed/slecht gebruikt worden en daarmee de dialoog voeren tot verbetering; lees effectiever gebruiken (MZ).

Dit haakt aan op de Visie op Huisvesting (2017) en b.g. MZ. Het heeft ook in het BP van DIF gestaan onder Ruimtemanagement

Waarom

Het bouwen en gebruik van gebouwen is een groot onderdeel van de totale impact van Avans. De impact kan gereduceerd worden door te voorkomen dat we moeten bouwen.

Afbakening

Dit plan gaat over het efficiënter gebruik van het huidige bruto vloeroppervlak, waardoor er minder vierkante meters nodig zijn. Maatregelen m.b.t. efficiënt ruimtegebruik die meegenomen kunnen worden in nieuwbouw zijn opgenomen in deelplan 2b.

Wat

2015	In 2015 bedroeg het bruto vloeroppervlak (bvo) per student 5 m ² .
2020	Bruto vloeroppervlak per student zal niet lager zijn.
2030	De hoeveelheid bvo per student is verminderd t.o.v. 2015.

Hoe

Om de doelstellingen m.b.t. efficiënter ruimtegebruik kan enerzijds behaald worden door nieuwe (digitale) onderwijsvormen. Anderzijds kunnen er maatregelen worden genomen m.b.t. het plannen van ruimten en de inrichting van de gebouwen voor een betere benutting. Het inzet- en roostersysteem Xedule helpt bij het efficiënter inplannen van de lesruimtes en geeft management informatie over het % ingeplande ruimtes (bezetting). Ook worden de 'randen van de dag' bij roostering beter benut en wordt de spreiding over de weekdays evenwichtiger wanneer de automaat Xedule optimaal gebruikt wordt (in tegenstelling tot handmatig roosteren). Vanaf eind 2022 is er de mogelijkheid om met Xedule medewerkers en studenten zelf ruimten te laten reserveren wanneer de lesroosters definitief zijn.

De daadwerkelijke benutting kan nog niet gemeten worden, omdat hier nog geen meetsysteem voor is. De roostering wordt flexibeler. Het roosteren in blokken van 7 lesweken en 3 toetsweken laten we uiteindelijk los. Dit is een toekomstvisie. het stimuleren van bewust gedrag bij gebruikers van een ruimte. Voorkomen dat ruimten worden ingeroosterd en gereserveerd zonder dat die daadwerkelijk worden gebruikt.

Ruimten waar mogelijk flexibeler maken (dus niet afhankelijk van 1 vorm van onderwijs of activiteit).

Ondersteunen bij het ontwikkelen van leerconcepten (zoals blended learning) waardoor de ruimtebehoefte voor lessen etc. kan afnemen. Studenten maken in dit geval mogelijk meer gebruik van algemene ruimten.

Sustainable Development Goals

Wat betreft de SDG'S zijn de volgende twee doelen in ieder geval relevant:

SDG 11: Maak steden veilig, veerkrachtig en duurzaam.

Steden, waarin Avans gevestigd is, hebben qua ruimte een enorme impact op het milieu en klimaatverandering. 3% van het aardoppervlak zijn steden. Door slim gebruik van onze gebouwen en het voorkomen van onnodige (ver) bouwactiviteiten wordt direct impact geleverd op veerkracht en duurzaamheid in steden.

SDG13: Klimaatactie.

Slim gebruik van onze onderwijsruimten en voorkomen van onnodige (ver)bouwactiviteiten wordt er direct impact gemaakt in het kader van klimaatactie.

Monitoring

De gevolgen van verbetering van ruimtegebruik worden zichtbaar gemaakt vanuit bestaande systemen waarin het vloeroppervlak en het aantal studenten en medewerkers zijn vastgelegd.

Zo kan met behulp van Xedule meer inzicht gekregen worden in het daadwerkelijk gebruik van de beschikbare ruimten. Deze gegevens kunnen nader geanalyseerd worden waardoor vraag en aanbod beter op elkaar kunnen worden afgestemd.

Wie

Kartrekker: Coördinator Onderwijslogistiek

Uitvoering: Adviseur Procesregie en ruimtebeheer Onderwijslogistiek, Onderwijslogistiek medewerkers, Academies, docenten.

Support: CvB, Management

Kennis: Onderwijslogistiek medewerkers, medewerkers Procesregie en Ruimtebeheer, docenten, studenten en eventueel externe deskundige.

Risicomanagement

+	Wanneer door efficiënter ruimtegebruik niet aanvullend gebouwd hoeft te worden, kan dit veel geld en impact op het milieu besparen.	- De vele variabelen waarmee rekening gehouden moet worden maakt plannen complex.
		- Gebruikers van de ruimten zijn gewend aan flexibele planning, wanneer minder ruimte beschikbaar is kan er wellicht niet altijd aan alle wensen worden voldaan.
		- Het aanpassen (flexibel) maken van de bestaande ruimten is niet altijd mogelijk.

Door aandacht te besteden aan de verwachtingen van de gebruikers van de ruimten kan meer bewustheid worden gecreëerd voor het thema ruimtegebruik. Het geld dat bespaard wordt door minder nieuwe panden huren of bouwen kan gebruikt worden voor het aanpassen (flexibeler maken) van de reeds bestaande panden of andere duurzaamheidsmaatregelen.

Deelplan 2b: Gebouwen en terreinen

Waarom

Gebouwen en terreinen zijn binnen de categorie grond- en hulpstoffen de belangrijkste factor voor de impact van Avans op het milieu en de omgeving. Gebouwen en terreinen hebben naast deze directe impact ook invloed op de factoren energie, vervoer, biodiversiteit en ruimtegebruik.

Afbakening

In het deelplan 2a ruimtegebruik is ingegaan op het zo effectief mogelijk gebruik van de bestaande ruimte en daarmee het beperken van het aantal benodigde m² vloeroppervlak. In dit deelplan wordt ingegaan op nieuwbouw en grootschalige renovatie van bestaande gebouwen en terreinen. Het beschrijft doelstellingen en maatregelen voor het realiseren van duurzame gebouwen.

Wat

2015	Duurzaamheid is een belangrijke parameter bij het realiseren van nieuwbouwprojecten. Bij het huren van en het onderhoud aan panden is duurzaamheid een aandachtspunt.
2020	Alle nieuwbouw en grote renovaties zijn uitgesteld tot na 2020. De doelen voor nieuwbouw zijn daarom doorgeschoven naar 2030. Gebouwen zullen op onderdelen (bijv. inbouwpakket en installaties) binnen de kaders van het MJOV verder verduurzamen.
2030	Voor alle (ver-)nieuwbouwprojecten geldt: ▪ alle toegepaste materialen zijn zo veel mogelijk afkomstig uit hernieuwbare bronnen; ▪ 50% van de materialen moet weer herbruikbaar zijn; ▪ materialen met een levensduur in het gebouw van >15 jaar dienen 95% circulair te zijn. De overige 5% valt in de categorie herbruikbaar; ▪ gebouwen en terreinen worden zo ingericht dat zoveel mogelijk biodiversiteit wordt gerealiseerd/hersteld. Voor alle huurpanden geldt dat zij goed bereikbaar zijn met het OV. De gebouwen worden flexibel ingedeeld zodat zij bijdragen aan het verhogen van het efficiënte gebruik van een gebouw (zie onderdeel a van dit deelplan over ruimtegebruik).

(Bron: Ambitiematrix voor nieuwbouw OWB 256, maart 2018)

Hoe

Om de bovengenoemde doelen te behalen, dienen we huisvesting meer te bezien met de duurzaamheidsbril. De thema's circulair bouwen, energieneutraal bouwen, locatiekeuze t.o.v. het openbaar vervoer, biodiversiteit, maar ook efficiënt ruimtegebruik (deelplan 2a) dienen

geïntegreerd te worden in het huisvestingsbeleid. Daartoe wordt een onderzoek gestart gericht op herbruikbaarheid van materialen van de locatie Hogeschoollaan.

Indien meer ruimte noodzakelijk is, dient een weloverwogen keuze gemaakt te worden tussen nieuwbouw, verbouw, huur of een andere wijze van ruimtegebruik. Deze keuze dient op de gebruikerseisen afgestemd te worden, maar ook op de beste prestaties op de diverse duurzaamheidsthema's.

Met de realisatie van een gebouw, de keuze van een locatie en de inrichting legt Avans zich voor jaren vast. Daarom is het van belang dat de genoemde duurzaamheidsthema's vanaf 2019 in alle nieuwe en nog lopende nieuwbouw- en renovatieprojecten volwaardig worden meegenomen.

De aanbestedingsstrategie voor nieuwbouw en ingrijpende renovatie moet worden omgebouwd van Programma's van Eisen en gunning naar co-creatie op basis van een samenvallende doelstelling (doelcongruentie). Om dit vorm te geven wordt de binnen Avans Hogeschool aanwezige kennis en expertise op het terrein van circulair en energieneutraal bouwen gemobiliseerd. Daar waar nodig wordt de interne kennis aangevuld met externe expertise.

Bij de her-aanbesteding van terreinonderhoud wordt invulling gegeven aan de verbetering van de biodiversiteit op de betreffende locaties.

Monitoring

Van nieuwe gebouwen wordt een materiaalpaspoort opgesteld. Het genoemde onderzoek naar herbruikbaarheid van materialen voor de locatie Hogeschoollaan krijgt mogelijk een vervolg voor andere gebouwen.

Wie

Kartrekker: Coördinator Vastgoed- en Huisvesting
Uitvoering: Adjunct directeur DIF, portefeuillehouder huisvesting CvB, bouwmanager, Projectleiders V&H, architect, aannemer, installateurs
Support: Adviseurs facilitair, ICT, inkoop en duurzaamheid
Kennis: Lector Biobased bouwen, docenten en studenten bouwkunde, externe expertise

Risicomanagement

+	Er is een klimaatakkoord in de maak voor gebouwen van hogescholen. Dit akkoord kan richtinggevend zijn voor de uitwerking van maatregelen.	
+	Met een duurzaam gebouw kan veel positieve publiciteit en een duurzaam imago gegenereerd worden.	- Er is nog weinig ervaring met het combineren van circulair en energieneutraal bouwen.
+	Er is veel kennis beschikbaar rond circulair bouwen binnen Avans, met	- Voor circulaire bouwen is een andere financieringsconstructie nodig.

	name bij het lectoraat Biobased bouwen.	
+	aanwezige kennis binnen Avans kan snel ingezet worden en helpen die tijdsdruk te mitigeren.	- Er is vaak veel tijdsdruk op het realiseren van gebouwen, waardoor er weinig tijd is om nieuwe concepten uit te werken.
+	Er zijn wellicht subsidiemogelijkheden voor duurzame nieuwbouw.	- Circulair en energieneutraal bouwen vraagt extra investering t.o.v. de traditionele bouw.
+	Extra investeringen kunnen worden terugverdiend tijdens de exploitatiefase van het gebouw door bijv. geen/veel lager energiegebruik.	

2.4 Deelplan 3: Hardware en apparatuur

Waarom

Hardware is na gebouwen de grootste uitgavenpost van Avans. Naast de impact die de hardware heeft in de keten van productie en aanschaf, is naar schatting 22% van het totale elektriciteitsgebruik toe te rekenen aan alle ICT.¹ Een inventarisatie van het elektriciteitsgebruik van alleen kantoorapparatuur komt uit op ongeveer 8% van het totaal in 2017.

Afbakening

Onder hardware verstaan we alle apparaten die door Avans verstrekt zijn aan medewerkers en de hardware m.b.t. het ICT-netwerk, de werkplekken, de leslokalen en communicatie. Natuurlijk kan hardware en ICT ook een bijdrage leveren aan het reduceren van de milieu-impact. Dit is opgenomen in de deelplannen van de diverse onderwerpen.

Wat

2015	In 2015 is er € 8.3 miljoen geïnvesteerd in hardware. De impact die aanschaf en gebruik van hardware heeft op het milieu is onbekend. Aafgeschreven apparatuur wordt opgekocht en waarschijnlijk deels hergebruikt en/of gerecycled. Avans heeft hier geen inzicht en of controle over.
2020	Het aantal vaste pc's op werkplekken voor medewerkers en studenten is gereduceerd tot 0. De ratio laptop/medewerker is niet hoger dan 1:1. Vervanging van apparatuur vindt plaats aan de hand van het criterium functionaliteit. Nieuwe apparatuur is qua duurzaamheid 'state of the art'. Het aantal printers bij Avans is 50% lager dan in 2015; 100% van de afgedankte apparaten worden hergebruikt of gerecycled.
2030	Medewerkers en studenten brengen hun eigen apparatuur mee ('Bring Your Own') waarbij Avans stimuleert dat deze apparaten (met name laptop en smartphone) voor zowel werk als privé worden gebruikt; het aantal printers bij Avans is 25% lager dan in 2020. De aanschaf, het gebruik en afdanking van hardware is circulair.

¹ Scan duurzaamheid ICT in hoger onderwijs (2010), Surfnets en Agentschap.nl

Hoe

Om deze doelen te halen zetten we in op de reductie van het aantal apparaten en op het verduurzamen van de nog in gebruik te nemen en in gebruik zijnde apparaten. Circulair wordt integraal onderdeel van het beleid rond aanschaf/lease en gebruik van hardware.

Om dat te bereiken kunnen we volgende maatregelen worden genomen:

- in het inkoopproces van hardware zijn circulariteit en energiegebruik belangrijke beoordelingscriteria. In samenwerking met marktpartijen zoeken we naar minimaliseren van de impact van hardware op het milieu in de keten (productie, gebruik, onderhoud, hergebruik en recycling). Het begrip 'state of the art' zal regelmatig worden uitgewerkt en gespecificeerd, zodat dit kan worden meegenomen bij de aanschaf van nieuwe apparatuur;
- een apparaat blijft in gebruik tot het objectief gezien niet meer voldoet aan de functionele eisen voor gebruik of het einde van de technische levensduur is bereikt. We verlengen daarmee de gebruiksduur van apparaten, naar verwachting gemiddeld met één jaar (meestal van 3 naar 4). Bij einde afschrijvingstermijn van niet persoonsgebonden apparatuur beoordelen we of vervanging wel noodzakelijk is. Sinds 2017 worden vaste pc's waar dat kan niet vervangen en is bij de aanbesteding een aantal printers gesaneerd;
- door een nieuw beleid ten aanzien van mobile devices worden medewerkers gestimuleerd om één apparaat te gebruiken voor zakelijk en privé. Hiermee kan het aantal in te kopen apparaten door Avans worden gereduceerd of heeft Avans invloed op de voetafdruk van de medewerker omdat die zelf privé geen nieuw apparaat aanschaf;
- we zoeken naar mogelijkheden om het energiegebruik van de datacenters sterk te verminderen door uitbesteding, cloudoplossingen, minimaliseren van ruimtebeslag en/of warmteterugwinning.

Monitoring

Er wordt gewerkt aan systeem dat inzicht moet geven over de omvang en aard van alle apparatuur. Met data uit dit systeem kan de voortgang op dit deelterrein worden gevolgd.

Wie

Kartrekkers: Coördinatoren ICT-support en ICT-Back-office
Uitvoering: DIF, DFS, Academies, DIF inkoop, Leveranciers
Support: CvB, Management
Kennis: Leveranciers, ICT-adviseurs

Risicomanagement

+	Door het inkopen van minder apparatuur en de langere	- Mogelijke beperking van het aanbod en de keuzevrijheid van medewerkers kan weerstand oproepen.
---	--	--

	gebruiksdur zal geld bespaard worden.	- Het aanbod aan circulaire/duurzame hardware is nog beperkt. Prijzen liggen hoger.
+	Door andere eigendomsvormen (bijv. lease i.p.v. koop) worden leveranciers gestimuleerd om mee te gaan in de ontwikkeling naar circulair.	- Er is (nog) weinig informatie beschikbaar over de mate circulariteit van apparatuur.

De lagere uitgaven aan apparatuur kunnen worden gebruikt om de hogere kosten van duurzame apparatuur te dekken. Door het zoeken naar andere vormen van inkoop (dienstverlening, co-makership, lease) kan de markt worden gestimuleerd om informatie, aanbod en prijzen aan te scherpen.

Door het belang en de evt. voordelen van duurzame apparatuur te benadrukken, kan weerstand bij gebruikers worden gereduceerd.

2.5 Deelplan 4: Kantoorinrichting

Waarom

De kantoorinrichting vormt de op twee na grootste uitgavenpost. Hier liggen kansen om, samen met de bestaande leverancier van kantoormeubelen, snel stappen te maken richting circulaire bedrijfsvoering.

Afbakening

Onder deze post valt het meubilair, maar ook aankleding en overige inrichting van (onderwijs-)ruimten.

Wat

2015	In 2015 is er € 8,2 miljoen geïnvesteerd in inrichting. Het grootste gedeelte van het meubilair wordt ingekocht bij de contractant voortgekomen uit een Europese aanbesteding. In de branche is deze leverancier koploper als het gaat om circulariteit. Het eigen meubilair heeft een Cradle tot Cradle certificaat. De impact op het milieu van het overige meubilair en overige artikelen m.b.t. inrichting is onbekend.
2020	De hoeveelheid kantoormeubilair per medewerker is 10% lager dan in 2015. De keten van productie, gebruik en afdanken van kantoormeubilair is volledig circulair.
2025	Om in te spelen op duurzaamheid werken we volgens de principes vanuit de denkwijze welke past binnen een circulaire economie. Hierbij worden meubel materialen zo hoogwaardig mogelijk hergebruikt. In de circulaire economie worden materialen zo hoogwaardig mogelijk hergebruikt, dit passen wij toe binnen al het meubilair in onze gebouwen. Als ambassadeur van circulaire inrichting is het een vanzelfsprekendheid dat enkel duurzame keuzes gemaakt worden, binnen de gehele organisatie.
2030	De markt is op dit moment nog niet toeberust om in 2030 volledig circulair te leveren, op het moment dat de markt hierin stappen maakt zullen wij daarop

	inspelen en onze doelstelling daarop aanpassen. We streven naar maximaal haalbare circulaire inrichting van onze gebouwen.
--	--

Hoe

In samenspraak met onze leverancier wordt een stappenplan gemaakt:

Stap 1: Inzicht krijgen in bestaande producten (installed base)

Actuele status:

Top 15 afgenomen producten vertaald naar de meest circulaire producten, en standaard assortiment daarop aangepast.

In zomer 2021 hebben we al het meubilair op de HSL geïnventariseerd. Daarnaast hebben we alle voorraden goed in beeld. Dit is noodzakelijk om de juiste keuzes te maken t.b.v. inrichtingsvraagstukken.

Stap 2: Vaststellen doelen op gebied van circulariteit

Vanaf 2018

- Jaarlijkse stijging hergebruiken van producten zonder veranderingen, t.b.v. CO2 reductie
- Jaarlijkse stijging van de bestaande producten hergebruiken met inzet van revitaliseren, t.b.v. co2 reductie
- Jaarlijkse stijging van het nieuw aangeschafte meubilair dient C2C te zijn geproduceerd; 4 jaar was het percentage meubilair wat bij Ahrend uit eigen c2c fabriek kwam ca. 50% inmiddels is dit ca. 75%. We maken bewust, indien mogelijk, de keuze om Ahrend meubilair in te kopen i.p.v. een toeleverancier. Indien we toch gebruik moeten maken van een toeleverancier kiezen we de meest circulaire.
- Jaarlijkse stijging, van het terugbrengen van transport bewegingen. In 2020 zijn we begonnen met het bundelen van inkoopopdrachten (IB aanvragen), hierdoor zijn verschillende aanvragen van verschillende klanten gelijktijdig geleverd op hetzelfde adres.
- Begin maken met het verantwoord af laten voeren van meubilair; we minimaliseren afvoer van meubilair zoveel mogelijk. We hebben afspraken gemaakt met de verhuizer dat als meubilair afgevoerd moet worden dit waar mogelijk gerecycled wordt. Dit heeft nog verdere aandacht.

Doel 2022:

- Meubilair wat voor Avans niet courant is, maar wellicht voor een ander nog prima bruikbaar, terug verkopen aan leverancier
- Daar waar mogelijk aankopen van tweede hands meubilair
-

Vanaf 2025

- Zoveel mogelijk hergebruiken van producten zonder veranderingen
- Als zonder veranderen niet kan dan zoveel mogelijk bestaande producten hergebruiken met inzet van de 10 R'en
- 50% van het aangeschafte nieuwe meubilair dient C2C te zijn geproduceerd
- Reduceren van transportbewegingen door bv. 1 levering per maand
- Verantwoord af laten voeren van meubilair

IN 2030

- Als er nieuw meubilair wordt gekocht kiezen we het meest duurzame product
- Zo min mogelijk afval, en afval is het liefst geen afval maar grondstof
- Optie: Kopen we zo min mogelijk nieuw meubilair
- Optie: kiezen we voor betalen voor gebruik
- Optie: Compenseren we de overgebleven CO2 uitstoot

Onderstaande doelstellingen kunnen we (nog) NIET meten

- CO₂ impact van producten jaarlijks omlaag; Ahrend is momenteel niet in staat om per product aan te geven hoeveel CO₂ impact deze heeft. Ahrend is bezig om voor een aantal producten een materialenpaspoort uit te werken. Vanwege de complexiteit valt dit niet mee zal dit nog enige tijd in beslag nemen. Zelf merken we dat het niet heel hoog op de agenda van Ahrend staat vanwege hoge kosten en de vele arbeidsuren.
- Architect moet ontwerpen met de huidige installed base; wat al in huis is hergebruiken/ refurbishen; We gaan dit oppakken (2021) met de projectleiders van V&H en zullen aan de hand daarvan een overleg inplannen met betreffende architecten.
- In 2021 hebben we een sessie gedaan met Ahrend, Architectenbureau Rienks, Projectleider Arno, Oscar en Vera. Doel om bij de architect bewustwording te creëren en te voorkomen dat er te mooie beelden gepresenteerd worden.
- In maart 2022 hebben we een vervolg overleg gehad met Ahrend, Rienks, Oscar en Vera met name over het project renovatie HSL waarin we zoveel mogelijk producten willen hergebruiken.
- Toenemend gebruik van gerecyclede grondstoffen; vanaf 2018 kiezen we bewust voor picknicktafels van 100% gerecycled kunststof, daarnaast zijn we verder mogelijkheden aan het onderzoeken zoals de WELL chair van Ahrend met een volledig gerecycled kunststof kuip.

Stap 3: Productlevenscyclus verduurzamen;

- Levensduur verlengen door inzetten van preventief onderhoud; in 2021 gaan we onderzoeken in samenspraak met Ahrend hoe we dit handen en voeten kunnen gaan geven.
 - Door Covid -19 kwam er een situatie waarbij we bijna alle wat oudere bureaustoelen meegegeven hebben als thuiswerkstoelen. Juist deze producten wilde we gebruiken om onderhoud mee te doen, wat nu niet meer mogelijk is. Bureaus en tafels zullen bij renovaties en projecten onderhoud krijgen.
- Afspraken maken over het terugnemen van meubilair aan het einde van de levenscyclus bij Avans.
 - In 2021 zijn voor een aantal artikelen, zoals het bureau en de bureaustoel financiële afspraken gemaakt bij met Ahrend om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk van deze items terug gaan naar Ahrend wanneer Avans er afscheid van zou willen nemen.
- Kleine reparaties uit laten voeren door het facilitair team op locatie. Dit hebben we gerealiseerd vanaf 2019. Facilitaire medewerkers hebben bij Ahrend een cursus tot handyman gehad.
- In 2021 hebben we collegezaal opstelling die Avans niet meer nodig had via Ahrend verkocht aan Universiteit van Tilburg, hier heeft deze opstelling een nieuw leven gekregen.

Monitoring

De ontwikkeling op deelgebied kunnen worden gevolgd door:

- het proces inzichtelijk te maken: Inkoop altijd duurzaam, langdurig gebruik, inzicht in installed base (incl. voorraadbeheer), afvoer met hergebruik/recycling.

November 2020 overleg Maurice van Boxtel, Vera Groenen, Oscar van den Eijnden;
Verzoek Maurice om SDG's Ahrend inzichtelijk te maken

Ahrend geeft het volgende aan;

De SDG's zijn eigenlijk opgezet door de Verenigde Naties om wereldwijde gelijkheid en duurzame ontwikkeling te stimuleren. De meeste onderwerpen liggen buiten onze invloedsfeer, zoals toegang tot schoon drinkwater, geen honger, kwaliteitsonderwijs, gezondheidszorg, etc.

Ahrend draagt bij aan de volgende SDG's;

3 - Goede gezondheid en welzijn

Health & Safety in production facilities

Alle locaties van Royal Ahrend zijn in 2019 ISO 45001 gecertificeerd. Deze internationale norm voor gezondheid en veiligheid op het werk is ook toegekend aan onze productiefaciliteit in China, waardoor Royal Ahrend het eerste bedrijf is in de regio Suzhou dat deze certificering heeft bereikt. Het doel van Ahrend is om geen enkel letsel op het werk te hebben en de gezondheid en veiligheid van medewerkers bevorderen door middel van permanente training en door corrigerende maatregelen te nemen voordat ongelukken optreden.

No exposure to hazardous chemicals

Ahrend zorgt ervoor dat er geen giftige stoffen, chemicaliën of schadelijke stoffen vrijkomen bij de productie van onze producten en daardoor komen hun medewerkers niet in aanraking hiermee. Bij de productie wordt gebruik gemaakt van de meest duurzame materialen mogelijk.

Solutions for healthy work lifestyles / Product portfolio to enable good health & well-being for our customers / Healthy products for our customers

De producten van Ahrend dragen bij aan een gezonde en ergonomische werkhouding. Ahrend neemt de verantwoordelijkheid voor de waardeketen van hun producten. Alle producten die we verkopen zijn niet schadelijk voor mensen of het milieu. Ahrend vermindert afval van producten aan het einde van hun levensduur en het identificeren van andere belangrijke levenscyclusmilieus effecten van hun producten

Ahrend heeft de ambitie om alle producten die ze verkopen uiteindelijk weer terug te nemen om de keten volledig te sluiten. Op dit moment is het nog niet in cijfers uit te drukken hoeveel meubilair terug komt t.o.v. wat ze verkopen dan wel produceren.

Healthy and safe materials in our products

Ahrend gebruikt de Cradle to Cradle design filosofie voor alle producten. Dit houdt in dat goede en gezonde materialen het uitgangspunt zijn voor onze ontwerpen. De materialen zijn ontworpen voor een circulaire economie, wat inhoudt dat de materialen zonder gevaar voor

mens en milieu ontworpen zijn en hergebruik en/of gerecycled kunnen worden. In welke mate een product hergebruikt of gerecycled kan worden en hoeveel energie het kost is afhankelijk van het product en de samenstelling er van. Dit is op dit moment nog niet in algemene cijfers uit te drukken.

Voor materiaalbeoordeling nemen wij de Cradle to Cradle Banned Chemicals List als uitgangspunt.

01 - Rethink: We denken goed na over de materialen die we gebruiken. Zijn deze schadelijk voor mens of milieu?

02 - Refuse: We gebruiken geen stoffen of producten welke schadelijk zijn voor mens of milieu.

03 - Reduce: We maken onze producten te maken met zo min mogelijk stoffen en blijven hierin continu innoveren.

04 - Re-use: Onze producten zijn gemaakt voor een lange levensduur, ook na intensief gebruik.

05 - Repair: Onze producten zijn modulair en ontworpen om te kunnen repareren.

06 - Recover: Materialen die we gebruiken in onze producten kunnen weer ingezet worden als grondstof voor een nieuw product.

07 - Recycle: Onze producten worden zoveel mogelijk gemaakt uit gerecyclede grondstoffen en zijn ook weer geschikt om te recycleren.

Facilitating diversity

We faciliteren diversiteit, creëren een saamhorigheidsgevoel en stimuleren het welzijn van onze medewerkers. Zoals eerder benoemd is Ahrend PSO30+ gecertificeerd.

9 - Industrie, innovatie en infrastructuur

Produce our products with minimal embedded water in production.

Watermanagement en afnemend waterverbruik is sinds 1990 een topprioriteit voor Koninklijke Ahrend. Het waterverbruik is sindsdien met 96% afgenomen. Dit is o.a. gerealiseerd door productieprocessen aan te passen.

High quality wastewater treatment to improve water quality and facilitate safe reuse.

Omdat Ahrend geen chemicaliën toepassen in hun productieproces is afvalwater contaminatie met 89% verminderd ten opzichten van 1990. Ook de vervuilingsgraad van het afvalwater, oplosmiddelenuitstoot en gevaarlijk afval dalen steeds verder. Zo is de fabriek in Sint-Oedenrode een goede buur voor het kerngebied van het Groene Woud, waar de fabriek direct aan grenst.

Improve production facilities to meet high sustainability and innovative standards.

Al sinds de jaren '90 is milieumanagement een actueel onderwerp bij Ahrend. Hoewel er al fantastische stappen zijn gezet, weet Ahrend ook dat het altijd beter kan. Daarom hebben zij ambitieuze doelstellingen om onze footprint te minimaliseren. Zo meten zij hun CO2-uitstoot en hebben zij een Energiemanagementplan om jaarlijks acties te ondernemen om het nog beter te doen voor de omgeving. Hun grootste productiefaciliteit in Sint-Oedenrode heeft 35 directe burens (omwonenden die met hun achtertuin grenzen aan de fabriek) en grenst direct

aan het beschermde natuurgebied Het Groene Woud. Ahrend werkt al decennia aan de leefbaarheid en biodiversiteit rondom de productielocatie.
Dit betreft de CO2 uitstoot op bedrijfsniveau en niet op productniveau. Ahrend heeft CO2 prestatieladder trede 3 en rapporteren jaarlijks over hun prestaties.

Promote inclusive production

In 2018 heeft Ahrend de hoogste trede behaald op de prestatieladder Sociaal Ondernemen, PSO 30+. Deze erkenning past bij hun inspanning om bijna 200 collega's met een afstand tot de arbeidsmarkt een baan te bieden.

Produce our products with renewable energy.

De productielocaties van Ahrend draaien zoveel mogelijk op groene stroom. Hiervoor hebben zij bv. 2.500 zonnepanelen op hun locatie in Sint. Oedenrode.

Reduce energy consumption.

Investerings in productie-efficiëntie leidden tot een afname in de totale CO2-footprint in 2019 (baseline: 2018). Ze verwachten een verdere daling van hun uitstoot de komende jaren dankzij investeringen in hernieuwbare energie, optimalisatie van het productieproces, stimulering van alternatief woon-werkverkeer (bijv. elektrische voertuigen en trein) en videoconferenties door investeringen in de IT-infrastructuur. Ahrend heeft zich voor de hele Ahrend groep gecommitteerd aan een ambitieuze doelstelling van 50% CO2-reductie in 2025 (vergeleken met 2018).

Year	# production facilities	Carbon emissions in operations	Average per facility	% change compared to 1990
1990	2	9,976 CO ₂ e	4,988 CO ₂ e	-
2000	2	8,667 CO ₂ e	4,333 CO ₂ e	-13%
2010	2	7,363 CO ₂ e	3,682 CO ₂ e	-26%
2020	2	4,850 CO ₂ e	2,425 CO ₂ e	-51%
2025 (goal)	2	4,117 CO ₂ e	2,059 CO ₂ e	-59%

Table 1: Global carbon emissions development for Ahrend brand production facilities

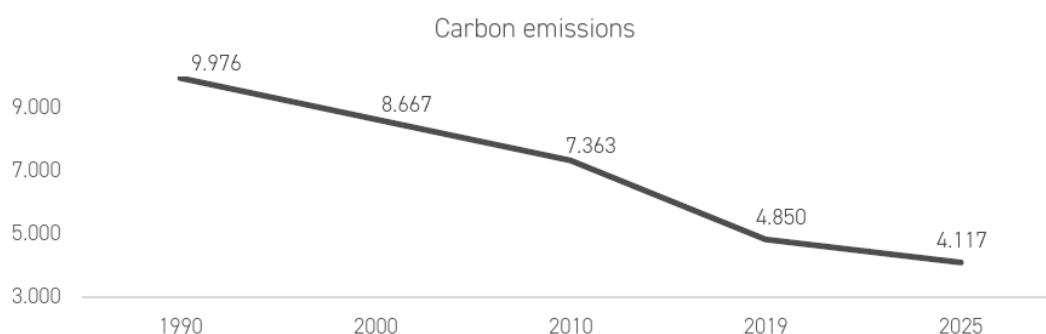


Figure 1: Global carbon emissions development for Ahrend brand production facilities

Improve resource efficiency in consumption and production.

Ahrend heeft een 'zero-waste-to-landfill' beleid. Dit houdt in dat alle afval dat gedurende het productieproces wordt geproduceerd direct gesorteerd wordt en naar de milieustraat van de productielocatie wordt gebracht. Samen met hun partner Renewi zorgen zij dat staal,

aluminium, plastics, hout en textiel wordt gerecycled. Uit het overige afval wordt energie gewonnen. Naast recycling proberen zij de hoeveelheid afval ook te minimaliseren. Mede hierom werken zij met name met emballage verpakkingen die na levering retour gaan naar de fabriek. Voorbeelden zijn karren, pallets, dekens en houten boxen. Hiermee minimaliseren zij het gebruik van single use plastics.

Full employment and decent work with equal pay / End modern slavery, trafficking and child labour.

De medewerkers van Ahrend krijgen een marktconforme en genderonafhankelijke beloning voor het werk wat ze uit moeten voeren. Bij de toeleveranciers in de keten wordt erop toegezien dat er geen kinderarbeid voorkomt middels een duurzaam inkoop beleid. Dit houdt in dat een Supplier Code of Conduct wordt gehanteerd, die moet worden goedgekeurd door al onze leveranciers.

Labour rights and safe working environments.

Ahrend heeft een wereldwijde toeleveringsketen met zes fabrieken in Azië en Europa. Ze kopen componenten en materialen van leveranciers die wereldwijd opereren. Daarom hebben ze een Supplier Code of Conduct dat moet worden goedgekeurd door al hun leveranciers. Dit document beschrijft de manier waarop ze van hun leveranciers verwachten dat ze zich gedragen als het gaat om mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu en anti-corruptie.

12 – Verantwoorde productie en consumptie

Sustainable consumption and production practices

Al sinds de Jaren 90 is Ahrend betrokken bij de ontwikkeling van duurzame producten, het meten van milieu-impact en nieuwe ontwerpstrategieën. Hiervoor werken zij samen met diverse partners in hun ecosysteem – van kennisinstellingen tot bedrijfsleven. Al voordat circulaire economie genoemd werd, ontwierpen zij hun producten op de wijze die vandaag de dag geroemd wordt: modulair, licht gewicht en met goede, innovatieve materialen. Van ontwerp tot het einde van gebruik denken zij na over de levenscyclus van hun producten.

Sustainable management and use of natural resources / Responsible management of chemicals and waste / Substantially reduce waste generation / Sustainable practices & sourcing

De producten van Ahrend zijn ontworpen volgens de Cradle to Cradle-ontwerpfilosofie, die omvat materiaalbeheerstrategie en materiaal gezondheidsbeoordelingen. Ze zorgen ervoor dat er geen giftige stoffen, chemicaliën of schadelijke stoffen zijn opgenomen in hun producten door zoveel mogelijk gebruik te maken van de meest duurzame materialen. De meeste door ons gebruikte materialen zijn hout, aluminium, staal en kunststoffen. Zij betrekken hun hout uitsluitend uit duurzaam beheerde bossen met FSC en/of PEFC-certificering. Alle spaanplaat en multiplex zijn gemaakt van gerecycled hout, inclusief hun eigen houtafval. Het gebruikte aluminium is samengesteld uit gerecycled aluminium (95–100%) en het staal bevat ongeveer 30% gerecycled materiaal. Voor alle kunststof onderdelen onderzoeken en ontwikkelen ze alternatieve materialen ter vervanging van de kunststoffen uit fossiele brandstoffen. Hiermee richten we ons op gerecycled afval (verpakking, kleding, bioafval) en bio-based kunststoffen gemaakt van natuurlijke vezels (gras, bladeren, etensresten).

Wie

Kartrekker: Contractmanager inrichting V&H
Uitvoering: DIF, DFS, Academies, Leveranciers
Support: CvB Management
Kennis: Leveranciers, Studenten (bijv. Advanced Business Creation, Vormgeving, Milieukunde)

Risicomanagement

+	De huidige leverancier van kantoormeubilair is koploper op het gebied van duurzaamheid.	- De omvang van de stroom kantoorinrichting is nog onvoldoende inzichtelijk.
---	---	--

2.6

Deelplan 5: Energie

Waarom

In het Parijs Akkoord zijn doelstellingen geformuleerd welke direct effect hebben op energieverbruik. In grote lijnen zijn er twee meetmomenten. Het doel voor 2030 is reduceren van de CO2 uitstoot met [55% t.o.v. 1990](#). In 2050 moet Nederland het doel bereiken om [95% van de CO2 uitstoot t.o.v. 1990 te hebben gereduceerd](#). Dit betekent dat elke sector zijn bijdrage moet leveren. De sector van de gebouwde omgeving moet ten opzichte van de andere sectoren maar een relatief klein deel aan [dit doel bijdragen](#). Rekening houdend met de geprognosticeerde toename van duurzaam opgewekte energie kan Nederland in 2050 haar klimaatdoel behalen wanneer alle sectoren binnen de vastgoedbranche zich houden aan hun verbruiksnorm.

Door het bovenstaand doel voor 2050 [om te rekenen naar direct energie verbruik](#) wordt duidelijk dat het toekomstvast duurzame quotum voor de onderwijssector is gesteld op 70 kwh/m².

Methodiek

De doelen van Avans op het gebied van energie worden uitgedrukt in werkelijk energie verbruik ofwel de Werkelijke Energie intensiteit indicator (WEii). Hiermee wordt een gebouw beoordeeld op wat er op de energiemeter staat. De WEii maakt op een uniforme wijze inzichtelijk wat een gebouw per vierkante meter per jaar aan energie verbruikt. Dit wordt berekend door simpelweg per pand het energieverbruik bij elkaar op te tellen en te delen door het bruto vloer oppervlak, uitgedrukt in kwh/m². Energiebesparende maatregelen zijn op deze manier dan ook direct aan het einde van het jaar terug te zien. Deze methodiek wordt gehanteerd omdat het werkelijk energieverbruik waar de WEii op geënt is ook in het Parijsakkoord wordt gebruikt om per sector tot de verbruiksnormen van het toekomstvast duurzame quota te komen.

Afbakening

Het totale energieverbruik hangt af van drie factoren, gebouwgebonden energieverbruik, gebruiksgebonden energieverbruik en de gebruikintensiteit van een pand. In dit deelplan wordt uitsluitend gekeken naar het sturen op verduurzaming van het gebouwgebonden en gebruiksgebonden energiegebruik. De gebruikintensiteit speelt ook een belangrijke rol in het werkelijk energieverbruik en is dus onderdeel van de WEii berekening.

Echter het gebruik van de panden valt onder Ruimtebeheer, onder dit deelplan binnen de mission zero wordt behandeld hoe aan de hand van de gebruiksintensiteit gestuurd wordt op energie reductie.

Naast Ruimtebeheer hebben nog een aantal onderdelen direct effect op het reduceren van het energieverbruik maar worden deze behandeld in andere deelplannen van de mission zero. Energiebesparing die gerealiseerd kan worden met nieuwe keuzes m.b.t. huisvesting (nieuwbouw en huur nieuwe panden) is opgenomen in deelplan 2b. Energiegebruik in de keten voor productie en transport van goederen en diensten die we aanschaffen, is onderdeel van het inkoopproces. Energiegebruik voor het vervoer van medewerkers en studenten (zakelijk en privé) is opgenomen in het deelplan vervoer.

Wat

Avans verbruikt op het moment van schrijven drie vormen van energie: elektra, gas en warmte. 2021 is het eerste jaar waarop de verbruiken van deze drie energiedragers zijn verrekend volgens de basisformule van de WEii. Het gemiddeld verbruik in 2021 per vierkante meter voor de vastgoedportefeuille van Avans is: 109 kwh/m²

Het doel voor de vastgoedportefeuille van Avans is om in 2030 maximaal 90 kwh/m² en in 2050 gemiddeld maximaal 70 kwh/m² te per pand verbruiken. De doelen kunnen verder per gebouw gespecificeerd worden. Zo zijn nieuwbouwprojecten eerder op weg richting 70 kwh/m² en daarmee vaak al een stap verder dan oudere panden met een minder goed energielabel. Om die reden moet de ambitie per pand te bepalen zijn zodat we bij specifieke locaties verder gaan dan de eisen uit het Parijs Akkoord!

Hoe

Het overkoepelende doel is vastgesteld, dit komt neer op het behalen van het toekomstvaste duurzame quotum uit het Parijsakkoord van 70 kwh/m². Naast dit doel vormt de duurzame transitie naar gasloze panden een belangrijk speerpunt. De overheid wilt af van de afhankelijkheid van gas, de verwachting is daarom ook dat de toekomst meer regel- en wetgeving gaat brengen om vastgoed gasloos te maken.

Om de doelstellingen per pand te kunnen uitwerken moet de vastgoedstrategie van Avans het uitgangspunt vormen. Na beoordeling kunnen er binnen de vastgoedportefeuille drie categorieën geformuleerd worden:

Categorie I: Nieuwbouw en renovatie panden

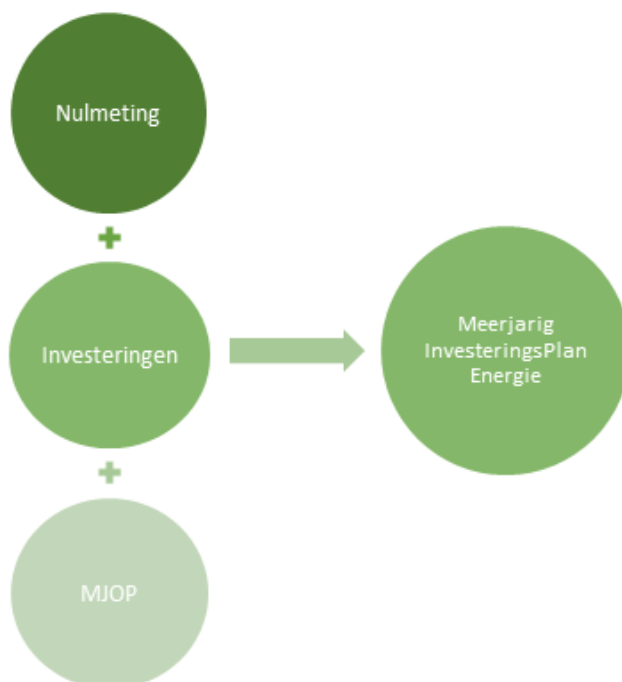
Voldoen aan de BENG-eis en zijn daarmee op het vlak van gebouwgebonden energieverbruik vaak al verder dan de eisen uit het Parijsakkoord. Er moet echter wel gemonitord worden of het gebruiksgebonden energieverbruik en de gebruiksintensiteit van het pand er niet samen voor zorgen dat het pand meer dan 70 kwh/m² verbruikt. Wanneer een pand deze verbruiksnorm overschrijdt moet het pand meegenomen worden in categorie III zodat er beleidsmatig toegewerkt kan worden naar energiereductie.

Categorie II: Huurpanden en eigendomspanden die worden afgestoten in de toekomst

Deze panden vallen niet onder de verantwoordelijkheid van Avans (huurpanden) of worden in de toekomst verkocht waardoor investeren Avans niks oplevert. Deze categorie van panden wordt dus niet meegenomen binnen de uitwerking van de energiedoelen. Deze categorie moet wel minimaal voldoen aan de energiebesparingsplicht waarbij investeringen met een terugverdientijd van minder dan 5 jaar worden uitgevoerd.

Categorie III: Panden die op de lange termijn onderdeel zijn van de vastgoedstrategie

Dit zijn de panden die intensief onder loep genomen moeten worden. Onderstaande uitwerking beschrijft hoe de beleidsmatige aanpak vorm gegeven moet worden om ervoor te zorgen dat deze categorie van panden het toekomstvastе duurzame quotum gaan behalen.



1. Nulmeting

De nulmeting is van belang om te weten waar we nu staan met alle gebouwen. Dit vormt het startpunt om vandaan te vertrekken in de energietransitie naar een duurzame toekomst. De nulmeting is reeds uitgevoerd en vastgelegd in de routekaart van Alba concepts en Sinis/ EnerDeCo waardoor deze kennis al voorhanden is.

2. Inzicht investeringen per pand

Om de doelen van het Parijs Akkoord te kunnen verwezenlijken moet eerst inzichtelijk zijn welke investeringen in de panden gemaakt moet worden om energie te kunnen reduceren. In de hiervoor genoemde routekaart zijn de investeringen op grote lijnen inzichtelijk gemaakt.

3. MJOP

Het meerjarig onderhoudsplan geeft een overzicht van de het geplande onderhoud in de komende jaren. Het MJOP is gekoppeld aan O-prognose waarin staat opgenomen hoelang de assets van onze panden nog mee gaan. Uit O-prognose kunnen onder andere de natuurlijke vervangmomenten van de assets gehaald worden. Een slimme en duurzame koppeling tussen de natuurlijke vervangmomenten en investeringen die energiereductie met zich meebrengen zorgt ervoor dat het MJOP een Duurzaam meerjarig onderhoudsplan genoemd mag worden

=> Meerjarig InvesteringsPlan Energie

Het samenbrengen van de bovenstaande onderdelen vormt een Meerjarig Investeringsplan Energie (MIPE). Dit investeringsplan wordt het beleidsstuk om stapsgewijs en structureel toe te werken naar de doelstellingen op het gebied van energie. In een dergelijk beleidsplan moet een meerjarenkalender opgenomen worden waarbij de investeringen per pand zijn geplot in de tijd en zijn gekoppeld aan de natuurlijke vervangmomenten uit het MJOP.

SDG's

De energie doelstellingen dragen direct bij aan twee Sustainable Development Goals. SDG 7: Schone en betaalbare energie en aan SDG 13 Klimaatactie. SDG 7 is gericht op de ontwikkeling en het gebruik van technologieën voor energiebesparing en hernieuwbare energiebronnen. Het gebruiken van (nieuwe) technologieën is essentieel om het toekomstvaste duurzame quotum te kunnen behalen. SDG 13 gaat over het aanpakken van door mensen veroorzaakte klimaatverandering. Het doel van energiereductie is direct gericht op het terugdringen van klimaatverandering.

Wie

Kartrekker: Energiecoördinator DIF
Uitvoering: DIF, DFS, Academies, Leveranciers,
Support: CvB, Management
Kennis: Lectoren Smart energie en Solar productietechnologie, leveranciers, Studenten milieukunde en elektrotechniek

Risicomanagement

+	Financiële besparing door terugdringen energiegebruik	-	In sommige gevallen lange terugverdiertijden
+	Veel kennis binnen Avans aanwezig m.b.t. duurzame energie	-	Stijging energieprijzen
+	Klimaatakkoord biedt kader en schept wellicht mogelijkheden		

2.7 Deelplan 6: Catering

Waarom

Catering hoort in financiële zin in de top 5 van ingekochte grondstoffen. Naast de inkoop van voedsel heeft catering ook een grote impact op het ontstaan van afvalstoffen. Met catering hebben alle studenten en medewerkers te maken en kan dus helpen om de circulaire bedrijfsvoering voor hen zichtbaar te maken.

Afbakening

Het gaat om alle cateringdiensten die Avans inkoopt voor medewerkers als studenten, de koffie/thee voorziening voor medewerkers en de cateringdiensten voor evenementen en bijeenkomsten (ook door andere leveranciers).

Wat

2015	Door de huidige leverancier wordt gerapporteerd over: * de duurzaamheidskeurmerken welke het voedsel heeft m.b.t. dierenwelzijn, mensenwelzijn en milieu;
------	--

	* de hoeveelheid voedsel dat door de cateraar onverkocht wordt weggegooid (derving). De hoeveelheid afval die ontstaat (weggegooid voedsel, verpakkingsmateriaal, servetten) is onbekend.
2021	Inzicht in CO2 footprint en keurmerken zijn meetbaar en worden opgevolgd in de managementrapportage.
2030	Alle voedingsmiddelen hebben een erkend duurzaamheidskenmerk De vleesconsumptie is verder verlaagd. De fractie restafval van Avans dat afkomstig is van de catering is teruggebracht tot een minimum 10% van het totaal.

Hoe

1-8-2020 is het nieuwe contract voor de cateraar en koffieleverancier ingegaan. Doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, zoals duurzame verpakkingen, duurzame bedrijfsvoering, gescheiden afvalinzameling, regionale producten en social return zijn hierin meegenomen.

Onderstaand de vertaling van de SDG's naar concrete initiatieven voor Avans:

- 2 *Zero Hunger*: opbrengst inzameling PET-flessen voor een goed doel en Made Blue (schoon kraanwater).
- 3 *Good Health and well-being*: de inzet van de online vitaliteitstool 360 Lifestyle.
- 5 *Gender equality*: gelijke kansen voor mannen en vrouwen (min. 50% van de managers is vrouw).
- 8 *Decent work and economic growth*: de inzet van lokale producten en producenten.
- 12 *Responsible consumption and production*: het minimaliseren van voedselverspilling door het programma Winnow, recycling en afvalscheiding.
- 13 *Climate action*: terugdringen CO2 door vermindering voedselverspilling en meer plantaardig voedsel.
- 14 *Life below water*: terugdringen vervuiling, minder plastic, inkoop duurzame vis.
- 15 *Life on land*: groter aanbod duurzame producten.
- 17 *Partnership for the goals*: samenwerking met Green Office, Avans Duurzaam en Innovative Studio, Facilitaire coalitie, Agri Food en Grow Campus.

Borging

Na het eerste contractjaar volgt een 0-meting over het schooljaar 2020/2021 (helaas niet representatief door lage gebouwbezetting a.g.v. Corona). In de zomer van 2021 worden de realistische doelstellingen bepaald en Kpi's aangescherpt o.b.v. beschikbare meetinstrumenten.

Gezonde en duurzame voeding

De Dashboardrapportage is een interactieve tool die meet hoe gezond en duurzaam de cateraar inkoopt. Je kan ook zien hoeveel nutriënten zoals suiker, zout en verzadigde vetten dit vertegenwoordigt. Om alles objectief te houden worden de criteria van de Schijf van Vijf en de duurzaamheidscriteria van PIANOo aangehouden. KPI: minimaal 30% gezonde producten van totale aanbod plus groei binnen 5 jaar naar 35% + minimaal 10% duurzame en/ of lokale producten.

Het menuboek bestaat voor 65% uit gerechten met plantaardige eiwitten, de saladebar is 100% vegetarisch.

Het assortiment is groener gemaakt in samenwerking met Greendish en Wageningen University & Research. De sandwichlijn bevat nu 19% minder vlees en 90% meer groente dan in 2019, dat resulteert in een jaarlijkse verlaging van de CO2-uitstoot en een besparing van water. Wij lanceren iedere maand een ander duurzaam thema, zoals de Nationale week zonder vlees en de Stop Food Waste Day. Een week geen vlees eten bespaart ca 11.900 liter water en 11,2 kg CO2 per persoon.

Inzet van het vitaliteitsprogramma 360 Lifestyle = een digitaal platform waar o.a. bekende bloggers en experts hun visie en ideeën delen op het gebied van food, sport wellbeing en lifestyle.

CO2 vermindering

De CO2-uitstoot van het inkoopvolume wordt ook weergegeven in de dashboardrapportage. Er is serieus aandacht voor het tijdig aan- en uitzetten van apparatuur, het voorkomen van waterverspilling en efficiënt gebruik van vaatwassers. Er volgt in 2021 een inventarisatie van het huidige energieverbruik van alle apparatuur voor de horeca en een actieplan om het energieverbruik te verlagen. Als wij apparatuur vervangen, voldoet deze aan de meest actuele duurzaamheidscriteria en is energiezuinig en waterbesparend.

We gebruiken de duurzame Pur-Eco schoonmaaklijn.

Er is een samenwerking tussen de cateraar en de koffieleverancier voor de vendingmachines, waardoor minder transportverplaatsingen nodig zijn. In september 2020 zijn er duurzamere koffie- en vendingmachines geplaatst.

Tegengaan voedselverspilling

- Het anti-verspillingsprogramma 'WINNOW'. Eerst alleen op de Hogeschoollaan en de Onderwijsboulevard. Door afval te verzamelen en te meten, krijgen wij inzicht in de hoeveelheid afval.
- BIG DATA; de digitale menuplanner geeft goed inzicht in de drukte. Hierdoor passen we tijdig het assortiment en de hoeveelheden aan en voorkomen wij verspilling.
- Van fruit-, groenten- en snijresten maken wij no waste-soepen en -smoothies. (de Verspillingsfabriek).
- De uitrol in 2021 van de TOO GOOD TO GO-APP, waarmee je tegen een aantrekkelijk bedrag een verrassingspakket met niet verkochte producten kunt afhalen.
- Wij gebruiken de no-waste-producten van INSTOCK: deze organisatie verlaagt voedselverspilling door voedsel dat vroeg in de keten weggegooid dreigt te worden aan te bieden.

De hier uit volgende acties leveren een reductie op van 10% CO2 in 2022.

Vermindering restafval

Van afvalmanagement naar grondstofmanagement:

- Frituurolie zamelen wij separaat in en verwerkt tot biodiesel.
- Koffiedrab wordt apart ingezameld.
- Gebruik van recyclebare papieren rietjes en duurzame roerstaafjes.
- Warme dranken bieden wij aan in duurzame kartonnen bekertjes. Ons gezamenlijke doel is om op alle locaties de bekertjes in te zamelen en te recyclen tot wc papier en handdoekjes.

- Het gebruik van biobased bekers die geschikt zijn voor koffie, soep, frisdrank, yoghurt, fruitsalade, smoothies en voor bier.
- 15% korting op warme dranken bij gebruik herbruikbare bekers of je eigen beker.
- De PETfles-innamemachines op de 6 grootste locaties zijn ook geschikt voor de herbruikbare biobased cups m.b.v. een statiegeldsysteem.
- Terugbrengen van disposables. Daar waar nog noodzakelijk gebruiken wij materialen met een lage milieubelasting of recyclebare materialen zoals papier, karton, biobased en bamboe.
 We verkopen recyclebaar bestek in de restaurants. Disposable bestek verstrekken wij alleen bij de kassa. Onze ervaring leert dat het verbruik van het bestek – en dus ook de milieubelasting – dan beduidend lager is.
- Verkoop van duurzame, hervulbare Join the Pipe-flessen.

Monitoring

Managementrapportages cateraar, eigen onderzoek.

Wie

Kartrekkers: Contractmanager Facilitair
 Uitvoering: DIF, Leveranciers
 Support: CvB, Management, Medewerkers en studenten (gedrag en maatschappij)
 Kennis: Experts op het gebied van duurzame catering

Risicomanagement

+ Via communicatie kunnen medewerkers bewuster gemaakt worden van de circulaire bedrijfsvoering.	- Mogelijke weerstand van studenten en medewerkers m.b.t. een gewijzigd aanbod.
	- Risico op verplaatsing buiten Avans probleem. In omgeving is volop niet duurzaam voedsel beschikbaar.
	- Complexiteit van het onderwerp duurzame catering (wanneer is catering duurzaam).
	- Catering m.b.t. evenementen worden niet altijd bij cateraar van Avans ingekocht.

2.8

Deelplan 7: Kantoorartikelen, printen en grafische dienstverlening

Waarom

Kantoorartikelen vormen één van de kleinere categorieën van onze grond- en hulpstoffen, maar staat vaak in de schijnwerpers als het gaat om duurzaamheid. Het terugbrengen van de hoeveelheid kantoorartikelen en gebruik van papier en drukwerk kan bijdragen aan de bewustwording van medewerkers en studenten m.b.t. de circulaire bedrijfsvoering.

Afbakening

Het gaat om het totale pakket kantoorartikelen, het papierverbruik en al het drukwerk. Dit plan gaat in op het reduceren van de omvang en het verduurzamen van alle kantoorartikelen en papier. Op het hergebruik van het afgedankte materialen en papier wordt ingegaan in het deelplan afval.

Wat

2015	In 2015 werd er voor k€ 168 kantoorartikelen ingekocht. De omvang van deze stroom is nog onbekend.
------	--

	Avans verbruikt tussen de 8 en 8,5 miljoen vellen papier (A3, A4) en 600 tot 700 toners per jaar. Het aantal printers bedraagt 225. De totale kosten van papier (incl. drukwerk) bedragen k€ 325.
2020	Het volume van de inkoop van kantoorartikelen is 25% lager dan in 2015. Het gebruik van printers, toners en papier en drukwerk is met 50% gereduceerd. Het assortiment bestaat voor 20% uit 'groene' artikelen.
2030	De kantoorartikelen zijn 100% duurzaam en het gebruik van printers, toners en papier en drukwerk is geminimaliseerd.

Hoe

Om te komen tot een concreet plan van aanpak m.b.t. kantoorartikelen zullen we nader onderzoek moeten doen. Aan de hand van dit onderzoek kunnen concrete maatregelen worden bedacht voor het vergroenen van het assortiment kantoorartikelen en het omvormen van traditionele vormen van drukken printen naar digitale vormen.

Studenten Bedrijfseconomie hebben onlangs onderzocht hoe Avans duurzamer kan printen. In hun rapport² hebben ze omvang en kosten van printen en papier in kaart gebracht en doen zij aanbevelingen om dit duurzamer te maken. Zij pleiten voor duurzamer en lichter papier, hervullen toners, beter benutten en minder bedrijfsuren van printers.

Daarnaast kunnen de processen van Avans conform de visie Document Management 2016-2020 worden ingericht om de noodzaak tot afdrukken van documenten/formulieren tot een minimum te reduceren. Denk daarbij aan de inzet van digitale handtekeningen en workflows.

In gebruikersoverleggen worden maatregelen besproken en concreet gemaakt. Dit zorgt ook voor draagvlak en bevordert de voortgang.

De reproshops worden geleidelijk omgevormd tot studio's waar het traditioneel printen/drukken wordt omgevormd tot digitale uitingen ('digital first'). Het totale volume zal niet dalen maar krijgt een digitale vorm. Dit zal een substantiële verlaging van het drukwerk tot gevolg hebben. De verwachting is dat het volume met 50% zal dalen.

Monitoring

Prestatie-eisen in contracten en Expertessessies v.a. 2019.

Wie

Kartrekkers: Contracteigenaren DIF/DMCS en -beheerder(s)
Uitvoering: ICT backoffice (printers), DMCS (grafische dienstverlening), Leveranciers kantoorartikelen en studio
Support: CvB, Management, Medewerkers en studenten
Kenis: Expertisecentrum biobased, Docenten en studenten milieukunde opleiding, ICT

Risicomanagement

+ Kostenbesparing op kantoorartikelen en drukwerk.	- Mogelijke weerstand medewerkers voor het minder keuze in kantoorartikelen.
+ Er komen steeds meer digitale alternatieven beschikbaar.	- Veiligheid en privacy als argumenten om meer printers dan gewenst te houden

² Afstudeerscriptie duurzaam printen - Luca de Bruyn en Sander Delmee (2016)

+ Studenten hebben al een eerste onderzoek gedaan en voorstellen gedaan voor maatregelen.	- Uitstraling van promotiemateriaal is digitaal anders dan als drukwerk.
---	--

Het onderzoek van de studenten kan mede de basis vormen voor het opstellen van een definitief plan. Weerstand kan worden weggenomen door veel aandacht te besteden aan het realiseren van goede digitale alternatieven. Voor kantoorartikelen en positieve benadering van gebruikers, kan een beroep worden gedaan op kennis en expertise bij leveranciers.

2.9 Deelplan 8: Afval

Waarom

Ondanks dat de impact van het verwerken van afvalstoffen beperkt is t.o.v. van de andere categorieën, zit er nog verbeterpotentie in het hergebruik van de afvalstoffen. Hergebruik van afval is een manier om circulaire bedrijfsvoering voor medewerkers en studenten zichtbaar te maken.

Afbakening

Dit onderdeel gaat over het hergebruik en verwerking van de ontstane afvalstoffen. De plannen m.b.t. grondstof en inkoop zullen leiden tot een reductie van de totale hoeveelheid afvalstoffen.

Wat

2015	Percentage afval hergebruikt/gerecycled 36%. Restafval 64%.
2020	Percentage afval hergebruikt/gerecycled 50%.
2030	Vanuit het principe 'Zero waste' is de hoeveelheid restafval minder dan 10% van het totaal.

Hoe

In de huidige situatie wordt nog niet al het afval goed gescheiden. We leggen daarom de nadruk op het beïnvloeden van het gedrag van medewerkers en studenten om afval beter te scheiden.

Situatie 2019:

	Gewicht in kg	grondstof	Groene energie	Grijze energie	Afval
Afval/Restafval	319.634	15.982	115.068	118.265	70.319
Bouw & sloop	26.480	13.240	8.738	4.237	265
Folie/kunststoffen	23.548	23.077	0	235	235
Glas	5.858	5.741	59	59	0
Hout	30.270	2.422	27.848	0	0
Papier/Karton	86.150	68.059	6.892	6.892	4.308
Schroot	3.670	3.523	0	73	73
Swill	20.020	18.819	601	601	0
Vertrouwelijk papier	12.740	10.702	2.038	0	0

	528.371	161.564	161.245	130.361	75.201
--	----------------	----------------	----------------	----------------	---------------

Grondstof	30,5%
Groene energie*	30,5%
Grijze energie*	25%
Afval	14%

**Het verschil tussen groene en grijze stroom is dat groene stroom door duurzame energiebronnen wordt opgewekt. Bij de productie van groene stroom is er geen of een geringe uitstoot van CO₂ of andere schadelijke stoffen.*

Eind 2020 worden op alle locaties nieuwe afvalbakken geplaatst met de volgende 4 stromen in combinatie met een afvalbewustwordingsprogramma onder studenten en medewerkers:

1. Koffie- en soepbekers (extra nieuwe grondstofstroom t.o.v. 2019)
2. PMD i.p.v. alleen plastic (Plastic flessen en flacons, Metalen verpakkingen en Drankkartons)
3. Papier/ karton
4. Restafval, inclusief GFT

Voor alle locaties worden bovenstaande afvalstromen per maand geregistreerd.

We streven naar optimalisatie door vulgraadmetingen en afvalscans te bespreken met de betrokkenen in 2020/2021 en op te volgen met de juiste containerfiguratie.

In 2021 start Avans met een nieuw contract voor de sanitaire middelen

- Op alle locaties zetten wij voor de handdoekrolautomaten biologisch geteelde katoen in. Aan het bio-katoen is het GOTS-keurmerk toegekend; hét bewijs dat in de hele keten – van het oogsten van de grondstoffen, via de duurzame productie tot de etikettering, verpakking en distributie – is voldaan aan de strenge standaard voor biologisch textiel. Tijdens de productie wordt 46% minder CO₂ uitgestoten dan bij de productie van gewone katoenen rollen en is het energieverbruik 62% lager. De besparing op waterverbruik tijdens de productie is ruim 50%*. (*Bron: Fibre2Fasion.) Een subtiele weving in groen met de tekst: 100% BIO aan beide zijden van de rol maakt de keuze zichtbaar.
- Het toiletpapier en de papieren handdoekjes voor in de pantry's is CO₂ neutraal geproduceerd. Het is volledig circulair (Cradle-to-Cradle), met als grondstof; kantoorpapier en koffiebekers.
- De scrubzeep is verbeterd voor het verwijderen van hardnekkig vuil. De scrubkorrel is gemaakt van 100% ecologisch maiskolfmeel en vrij van microplastics. Zo voorkomen we samen dat er nog meer plastic in het water terecht komt. De nieuwe foamdispenser vergroot elke portie zeep 15x in volume, waardoor Avans minimaal 50% minder foam verbruikt. Door de schuimige substantie spoelt het veel sneller weg en bespaart Avans minimaal 30% aan waterverbruik. Beide zeepsoorten zijn biologisch afbreekbaar.
- De nieuwe inloopmatten zijn gemaakt van PET-flessen. Om studenten en medewerkers hiervan bewust te maken, staat op de logomat waar deze van gemaakt is.



De duurzame sanitaire keuzes dragen we uit door bordjes te plaatsen in alle toiletruimtes.



Monitoring

Managementrapportages afvalinzameling en -verwerking.

Wie

Kartrekker: Contractmanager facilitair
 Uitvoering: DIF, Communicatie, Leveranciers
 Support: Medewerkers en studenten
 Kennis: Lectoren biobased energy, docenten en studenten (bijv. sector maatschappij en gedrag, milieukunde)

Risicomanagement

+ Afvoeren van gescheiden afvalstromen is over het algemeen goedkoper dan restafval.	- Algemeen bewustzijn van studenten en medewerkers m.b.t. afvalscheiding is laag.
+ Huidige afvalverwerker heeft veel expertise op dit gebied.	- Het terugbrengen van totale afvalstromen per gewicht is lastig meetbaar, want dit is afhankelijk van variabelen, zoals het aantal studenten dat tijd op school doorbrengt, afvalveroorzakende studie- en renovatie/bouwprojecten, etc.

+ Kan een bijdrage leveren aan de zichtbaarheid en bewustheid m.b.t. circulaire bedrijfsvoering onder medewerkers en studenten.	
---	--

2.10 Deelplan 9: Duurzaam inkopen

Waarom

Binnen de andere deelplannen hebben we duidelijk focus aangebracht wat we willen bereiken als het gaat over duurzaamheid/circulariteit. Kijken we naar onze totale inkopen dan is het goed om planmatig te bekijken waar er winst te behalen is, vanuit een overall blik. Vanuit dit totaalbeeld kunnen plannen worden uitgewerkt en kunnen ambities worden gerealiseerd. Er zit verbeterpotentie in het strakker planmatig regisseren binnen de inkopen van Avans concern-breed.

Afbakening

Het betreft het inkoopbeleid van Avans. Verder betreft het, het beïnvloeden van het totaal aan inkopen binnen Avans in relatie tot duurzaamheid/circulariteit. De afbakening zit hem in het planmatig aanbrengen van focus door middel van een Code of Conduct en het maken van een plan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen.

Wat

2015	Niet benoemd als deelplan
2018	Duurzaamheid als item (focuspunt) toegevoegd aan Inkoopbeleid
2020	Er is een Code of Conduct vastgesteld en wordt breed gehanteerd
2021	Er is een actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) vastgesteld en geïmplementeerd en ons inkoopbeleid sluit aan bij onze duurzaamheidsambities.
2030	wat betreft inkopen hebben we breed de doelstellingen van circulariteit gerealiseerd.

Hoe

Vanuit de afdeling inkoop wordt er een Code of Conduct opgesteld. De uitgangspunten van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) worden daarbij gehanteerd. Er wordt een keus gemaakt voor welke Sustainable Development Goals (SDG's) binnen inkoop Avans wil gaan. Nadat het raamwerk voor de Code of Conduct is vastgesteld is het de bedoeling dat de huidige leveranciers worden gescand of zij voldoen aan de Code of Conduct. In een volgende fase zal worden gewerkt aan het realiseren van een actieplan MVI. In het MVI wordt scherp gesteld welke plannen voor de middellange termijn worden uitgerold in het kader van duurzaam inkopen c.q. het realiseren van circulariteit.

Om samenhang te creëren in de ambities, plannen en acties binnen duurzaam inkopen zal het inkoopbeleid worden vernieuwd in 2021.

Het komen tot een duurzaam inkoopbeleid is een interactief proces waarbij de stakeholders binnen en buiten de organisatie actief worden betrokken.

Monitoring

Managementrapportages vanuit ICM/DIF Breed

Wie

Kartrekker: Senior Coördinator ICM/Coördinator Duurzame Bedrijfsvoering
Uitvoering: DIF/ICM Organisatie breed
Support: Medewerkers en studenten
Kennis: Lectoren met accentgebieden duurzaam inkopen, docenten en studenten.

Risicomanagement

+ Geeft op gebied duurzaam inkopen focus over het gehele aandachtgebied.	- Er moet voldoende draagvlak zijn voor de duurzaamheidsambities in relatie tot inkopen.
+ Er wordt voor wat inkopen betreft een keus gemaakt in de SDG's waar de focus op ligt.	- Inzichten rondom SDG's veranderen en vragen actualisatie.
+ Het wordt voor leveranciers duidelijk waar aan zij moeten voldoen qua inkoopbeleid/ duurzaamheidsambities van Avans.	- Het registreren van duurzaam inkopen is lastig omdat inkopen zowel centraal als decentraal plaatsvinden wat het houden van overzicht en grip bemoeilijken.
+ Een MVI brengt scherpste en focus aan en voortgang is goed te rapporteren.	

Duurzaam inkopen krijgt steeds meer aandacht. Door planmatig via een Code of Conduct, een MVI plan en passend inkoopbeleid in dit kader worden ambities duidelijker vertaald en kan er strakker geregisseerd op targets en is er meer aansluiting richting het komen van een circulaire bedrijfsvoering.